

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Saksnr. 200501434
Arkivkode: 50

Likestillingsombudet
Postadresse: Postboks 8048 Dep 0031 Oslo
Kontoradresse: Grønson 5, 0159 Oslo
Sentralbord: 24 05 59 70
Telefaks: 24 05 59 80
E-post: post@likestillingsombudet.no

Divisjon

Uttak til opptak ved skole

Dato

200501434-/SVH

2445/2005/340 LC/BP

18. oktober 2005

FORSKRIFT TIL FOLKEHØYSKOLELOVEN – HØRING

Likestillingsombudet viser til departementets høringsbrev av 11. oktober i år.

Likestillingsombudet har noen kommentarer til den foreslåtte § 3 om Kunngjøring av kurs.

Jeg er for det første enig med departementet i at det er viktig med åpenhet rundt de kriteriene som benyttes ved opptak. Jeg mener likevel at departementet med fordel kunne gått lenger og forskriftsfestet et krav om åpenhet om opptakskriteriene, slik at søkerne sikres informasjon om sine reelle muligheter for å komme inn på skolene.

Jeg vil også minne om at likestillingsloven er blant de lover som setter grenser for skolenes handlefrihet i forhold til opptak. Etter likestillingsloven § 3 a er det riktignok tillatt med positiv særbehandling for å fremme likestilling mellom kvinner og menn, men det er likevel noe usikkert hvor langt man kan gå i å kvotere inn søkere av det ene kjønn ved opptak til folkehøgskoler.

Jeg er kjent med at mange folkehøgskoler opplever en stor kvinnedominans blant søkerne og at de derfor særbehandler menn ved opptak for å sikre en noenlunde jevn fordeling av kvinner og menn blant elevene. Særbehandlingen skjer som regel ved at man fraviker det løpende opptaket og prioriterer mannlige søkere. Mannlige søkere får på denne måten en større sjanse enn kvinnelige søkere til å komme inn på den skolen/linjen de ønsker.

Ettersom man vanligvis ikke bruker karakterer som opptakskriterium på folkehøgskoler, vil det sjelden være grunnlag for å konstatere at kjønnskvoltering/særbehandling fører til at kvinner blir forbigått av dårligere kvalifiserte menn. Dette taler for at forskjellsbehandlingen i menns favør ikke er uforholdsmessig inngripende overfor kvinner, og at den derfor er lovlig etter likestillingsloven § 3 a. Men det finnes, som departementet skriver, også linjer der det stilles kvalifikasjonskrav ved opptak. I disse tilfellene vil det antakelig være snevrere adgang til å særbehandle det underrepresenterte kjønn, fordi særbehandling vil være mer inngripende overfor søkere av motsatt kjønn

Uansett om særbehandlingen av mannlige søkere er lovlig gir skolenes informasjon om "løpende opptak" søkerne en berettiget forventning om å komme inn etter "først til mølla" prinsippet. Mange kvinner opplever det derfor som svært urettferdig at de blir forbigått av menn som søker etter dem. For å unngå dette problemet er det svært viktig at skolene gir riktig informasjon om hvordan opptaket faktisk foregår.

Jeg vil til slutt understreke at de klagesakene som måtte komme må vurderes konkret. Likestillingsombudet kan ikke i en høringsuttalelse forhåndsgodkjenne noen former for særbehandling ved opptak til folkehøyskoler.

Vennlig hilsen

Kristin Mile
likestillingsombud

Saksbehandler: Lars Christensen